

mu majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, ktorý je povinný žalobcovi v peňažnej forme vydať. Pri rozsahu bezdôvodného obohatenia vychádzal zo záverov znaleckého posudku znalca I. (správnosť záverov ani jeden z účastníkov nenamietal), ktorý ho vyčíslil sumou 42 890,54 eur. Žalovanému preto uložil povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie v uvedenej sume a v prísudku nad túto sumu do sumy 69 299,71 eur žalobu zamietol. Právne vec samu posúdil podľa ustanovenia § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Pokiaľ ide o úrok z omeškania dospel k záveru, že žalovaný sa dostal do omeškania od 08. 04. 2006. Nárok na úrok z omeškania posúdil podľa § 563 a § 517 OZ. Pri výške úroku vychádzal v zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. z dvojnásobku diskontnej sadzby určenej NBS a priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 7%. V časti, v ktorej žalobca požadoval priznať úrok z omeškania od 01. 04. 2003 a nad rozsah 7 %, žalobu zamietol. S odkazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. z dôvodu obtiažnosti veci vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 11. apríla 2012 sp. zn. 14 Co 84/2011 na odvolanie žalobcu proti výroku, ktorým súd prvého stupňa žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, zastavil odvolacie konanie o odvolaní žalobcu proti tej časti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorou bola zamietnutá žaloba o zaplatenie 26 409,17 eur s 13 % úrokmi z omeškania ročne od 08. 04. 2006 do zaplatenia. Vo zvyšnej odvolaním napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil. K výroku, ktorým odvolacie konanie zastavil uviedol, že žalobca písomným podaním doručeným súdu 18. 11. 2011 vzal podané odvolanie späť a to v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba o zaplatenie 26 409,17 eur (nad sumu 42 890,54 eur do sumy 69 299,71 eur) s požadovanými 13% úrokmi z omeškania ročne od 08. 04. 2006 do zaplatenia. V tejto časti preto podľa § 207 ods. 3 O.s.p. odvolacie konanie zastavil. Predmetom odvolacieho konania tak zostala len zamietajúca časť rozsudku súdu prvého stupňa týkajúca sa úroku z omeškania (žalobca žiadal priznať úrok z omeškania vo výške 13%). Odvolací súd k tomuto nároku žalobcu uviedol, že súdna prax dospela k záveru, že ak vznikne bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu v rámci obchodnoprávneho vzťahu, riadia sa otázky premlčania, ale i následky spojené s omeškaním príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka (ďalej len Obch. zák.). Aby sa na nárok žalobcu, týkajúci sa priznania úroku z omeškania, mohli uplatniť ustanovenia § 369 Obchodného zákonníka, muselo by ísť medzi účastníkmi o obchodný záväzkový vzťah. Keďže žalobca v odvolaní namietal, že súd mal vychádzať z ustanovenia § 261 ods. 2

Obch. zák., podstatné pre objasnenie otázky, ktorú právnu úpravu je potrebné na nárok týkajúci sa úroku z omeškania použiť považoval to, či v danom prípade išlo zo strany žalobcu o podnikateľskú činnosť týkajúcu sa uspokojovania verejných potrieb alebo išlo o jeho činnosť, ktorá má predovšetkým charakter výkonu vlastníckeho práva, s verejným záujmom nesúvisiacu. Povahu vzťahu medzi účastníkmi riešil v úzkom kontexte s predmetom konania. Vychádzal z toho, že v danej veci žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, keď majetkový prospech vznikol žalovanému tým, že užíval cudzí pozemok (bez nájmovej zmluvy, či iného titulu), za užívanie ktorého neplatil žalobcovi úhradu. Dospel k úsudku, že takýto nárok má predovšetkým charakter výkonu vlastníckeho práva. Nemožno ho považovať za nárok zo záväzkového vzťahu založeného pri takej podnikateľskej činnosti žalobcu, ktorá by sa týkala zabezpečovania verejných potrieb. Táto podstata spoločenského vzťahu, v ktorom jeho účastníci vystupovali, je rozhodujúcou aj pre posúdenie právneho režimu, ktorý treba aplikovať na úroky z omeškania (v tomto smere odkazoval na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a na závery Nálezov Ústavného súdu ČR, na ktoré poukazoval v odvolaní aj samotný žalobca). Nezistil teda podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 261 ods. 2 Obch. zák., z ktorého dôvodu súd prvého stupňa správne úrok z omeškania posúdil podľa občianskoprávných noriem a správne rozhodol, keď nárok žalobcu na úrok z omeškania vo výške nad rozsah 7% zamietol.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedol, že postupom prvostupňového súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V rozsudku súdu prvého stupňa totiž chýba v časti úrokov z omeškania odôvodnenie použitia ustanovenia § 517 OZ napriek tomu, že sa domáhal priznania výšky úrokov zodpovedajúcej obchodnoprávnej úprave. Správne mal odvolací súd rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušiť a nie sám uvádzať v potvrdzujúcom rozsudku dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti za správne. Keďže odvolací súd má mať iba úlohu prieskumnú, uvedený postup považoval za odňatie jednej inštancie konania. Za odňatie možnosti konať pred súdom považoval aj použitie úplne nesprávneho záväzného právneho predpisu odvolacím súdom. Okrem toho namietal, že ani odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nespĺňa zákonné požiadavky § 157 O.s.p. Odvolaciemu súdu vytýkal, že pri posúdení povahy vzťahu medzi obcou a podnikateľmi bez ďalšieho prevzal judikatúru ČR,

hoci ide o judikatúru iného štátu, ktorej použitie na daný prípad je nenáležitú. V ďalšej časti dovolania namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolaním je napadnutá tá časť rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorej nie je prípustné, preto ho odmietol.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci žalobca napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu v tej jeho časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a ani nešlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je preto prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

V ustanovení § 237 O.s.p. sú vymenované vady, ktoré sú dôvodom prípustnosti dovolania smerujúceho proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (písm. a/ až g/). Treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania nie je založená už tým, že

dovolateľ určitú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takou vadou skutočne postihnuté.

Existencia niektorej z vyššie uvedených väd dovolacím súdom nebola v konaní zistená. Dovolanie nie je preto prípustné ani podľa týchto zákonných ustanovení.

Pokiaľ dovolateľ v dovolaní tvrdil, že postupom okresného súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo v dôvodoch rozhodnutia nereagoval na argumenty v súvislosti s priznaním výšky úrokov podľa Obchodného zákonníka a použil len odkaz na ustanovenie § 517 OZ treba uviesť, že žalobca v návrhu na začatie konania (a ani počas konania) neuviedol žiadne argumenty, ktorými by odôvodňoval uplatnenú výšku úrokov v zmysle Obchodného zákonníka. V záverečnej reči v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorú žalobca urobil písomnou formou (viď písomné podanie z 10. októbra 2011 č. 1. 281 a nasl. spisu), sám uvádza, že „medzi účastníkmi išlo o vzťah z bezdôvodného obohatenia, nakoľko preukázané skutočnosti naplňajú znaky skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka“ (viď str. 2 tohto podania) a teda sám, právny vzťah medzi účastníkmi vzniknutý považuje za vzťah občianskoprávny. Súd prvého stupňa nemal žiaden dôvod osobitne v rozsudku vysvetľovať, prečo na nárok týkajúci sa príslušenstva použil Občiansky zákonník a nie Obchodný zákonník. Nemožno mu preto vyčítať, že v odôvodnení rozhodnutia v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania sa obmedzil len na odkaz príslušných ustanovení zákona, ktoré na tento nárok aplikoval.

Žalobca až v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa namietal, že okresný súd nesprávne právne vec posúdil, keď na zistený skutkový stav o omeškaní žalovaného s vrátením bezdôvodného obohatenia aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. V tejto situácii nemožno považovať za nesprávny ani postup odvolacieho súdu, ktorý po nariadení pojednávania (na ňom sa účastníci mali možnosť vyjadriť k novému, doposiaľ žalobcom nepoužitému právnomu hodnoteniu veci) sám posúdil opodstatnenosť námietok žalobcu a vo veci rozhodol. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že na nárok týkajúci sa úroku z omeškania treba v danom prípade použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Treba zdôrazniť, že súd je ten, ktorý pozná právo a ktorému prislúcha právne posúdenie veci. Nejde teda o prípad, kedy by odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli

žalobcom tvrdené a ktorými sa ani prvostupňový súd nezaoberal. Námietka dovolateľa, že mu odvolací súd vzal týmto postupom jednu inštanciu v konaní preto neobstojí.

Za nedôvodnú treba považovať aj námietku dovolateľa týkajúcu sa nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, k akému názoru dospela súdna prax v rámci otázky použitia právneho predpisu na príslušenstvo pohľadávky v prípade, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu. Stručne uviedol, čo považuje v danej veci za rozhodujúce pri objasnení, ktorú právnu úpravu treba v súvislosti s príslušenstvom pohľadávky použiť. Jasne a výstižne vysvetlil, prečo v danom prípade ide o bezdôvodné obohatenie, ktoré má povahu predovšetkým výkonu vlastníckeho práva a z čoho tak usúdil a teda, prečo nebolo možné hodnotiť medzi účastníkmi vzniknutý právny vzťah ako obchodný záväzkový vzťah a následne na nárok úroku z omeškania použiť ustanovenie § 369 Obch. zák. Tým dal odpovede aj na námietky žalobcu uvedené v odvolaní, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie vo veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel preto k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a teda, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že konajúce súdy zaťažili konanie vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľom namietaná nesprávnosť právneho posúdenia veci, na ktorom rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladá.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok dovolateľa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224

ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému však v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2014

JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková